OCHRANA BIODIVERZITY

Národní program ČSOP

Závěrečná zpráva o projektech

Péče Pozemkového spolku Meluzína o genofondový sad na Chotobuzi v Průhonicích

číslo projektu: 161411 a 161415

1. Údaje o organizaci, která projekt realizovala:

organizace : **EC Meluzína RCAB**

právní forma: **Pobočný spolek (Hlavní spolek: Asociace Brontosaura)**

spisová značka: **L 29556 vedená u Městského soudu v Praze**

adresa sídla: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

bankovní ústav a číslo účtu: **Raiffeisen Bank 754594052/5500** IČO :**49752065**

statutární zástupce : jméno: **Ing. Martin Lípa** funkce: **vedoucí regionálního centra**

telefon , fax, e-mail (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

2. Údaje o osobě zodpovědné za realizaci projektu *)

jméno: **Ing. Martin Lípa**

kontaktní adresa: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

telefon, e-mail, fax (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

3. Údaje o projektu

obsah projektu : Praktická opatření k prodloužení životnosti stromů na pozemku člena pozemkového spolku Meluzína

stručný popis projektu:

1. Ošetření starých ovocných vysokokmenů genofondové sbírky založené začátkem 40. let 20. století
2. Příprava na pozdější zpřístupnění lokality

Péče Pozemkového spolku Meluzína o genofondový sad na Chotobuzi v Průhonicích

Cíle projektu:

1. Jednorázovým opatřením prodloužit stromů genofondovém sadu pozemkového spolku Meluzína (zkratka PSM).
2. Připravit lokalitu na pozdější zpřístupnění veřejnosti.
3. Kontrolní přeurčení odrůd

Stručný popis realizace projektu:

V roce 2013 došlo ke vstupu nového člena do PSM - Botanického ústavu AV ČR, v. v. i.. Dobrovolná dohoda v této lokalitě pokrývá pozemky o rozloze cca 1 – 1.5ha v katastrálním území Průhonice 733971. Konkrétně se jedná o část parcely 972/1 o rozloze 176080 m^2. Na této části se nachází sbírka odrůd ovocných dřevin založená v roce 1941 formou zalučněných kmenných výsadeb. Vlastníkem pozemku je Botanický ústav AV ČR, v. v. i., Zámek 1, Průhonice, 252 43. Sbírkový sad není v dobrém stavu a Botanický ústav uvítal pomoc s jeho údržbou. Na ploše je k dispozici mnoho desítek odrůd, z nichž některé nejsou zatím zachyceny v žádné jiné genofondové ploše programu ČSOP pro záchranu krajových odrůd. Cílem aktivit pozemkového spolku na této lokalitě je prodloužit životnost stromů a zároveň pomoci s obnovou sbírky – náhradou za stromy, které byly v minulosti vykáceny.

Vlastník plochy již v nedávné minulosti provedl likvidaci přerůstajících náletových dřevin a je schopen vlastními prostředky zabezpečit základní péči o plochu zahrnující pravidelné kosení a úklid biomasy. Stromy, které bylo nutno vykácet v letech 2011 – 2012, vlastními prostředky přemnožil a v současnosti dopěstovává sazenice pro zpětnou výsadbu do sadu. Pomoc ze strany PSM spočívala především v zajištění pracovníků pro rizikovou práci ve výškách. Vzhledem ke špatné statice dlouhodobě neošetřovaných stromů bylo nutné zdravotní řez kombinovat s obvodovými redukcemi. Vlastními silami to bylo pro vlastníka pozemku neřešitelné. Řez stromů zajistil kvalifikovaný arborista Ing. Jan Pospíšil. Část prací na řezu stromů byla vykonána na dobrovolnické bázi.

Na lokalitě je zhruba 250 obsazených pozic pro stromy. V rámci obou projektů bylo ošetřeno dalších 40, které byly vybrány ve spolupráci se správcem plochy – zástupcem vlastníka. Zároveň bylo ošetřeno zvlčení na stromech, kde byl proveden řez v roce 2013.

V příštích letech bychom rádi pokračovali v ošetření dalších stromů.

Statické zabezpečení stromů není pouze otázkou prodloužení životnosti stromů ale zároveň i základní podmínkou pro možné zpřístupnění plochy pro veřejnost.

V rámci projektu proběhly také dvě další návštěvy v srpnu a září s cílem zjistit plodnost stromů a jejich celkovou vitalitu. Tyto návštěvy potvrdily smysluplnost práce na této lokalitě.

Odborné zázemí projektu

Ing. Zdena Koberová - pracovnice CHKO Železné hory a pomolog
Ing. Stanislav Boček PhD. - profesionální pomolog
Ing. Jan Pospíšil - profesionální arborista

Průběh realizace projektu

srpen – září – kontrolní návštěvy genofondové plochy jabloní a hrušní
- fotodokukmentace

říjen – listopad – zimní řez ovocných vysokokmenů
- Zpracování závěrečné zprávy

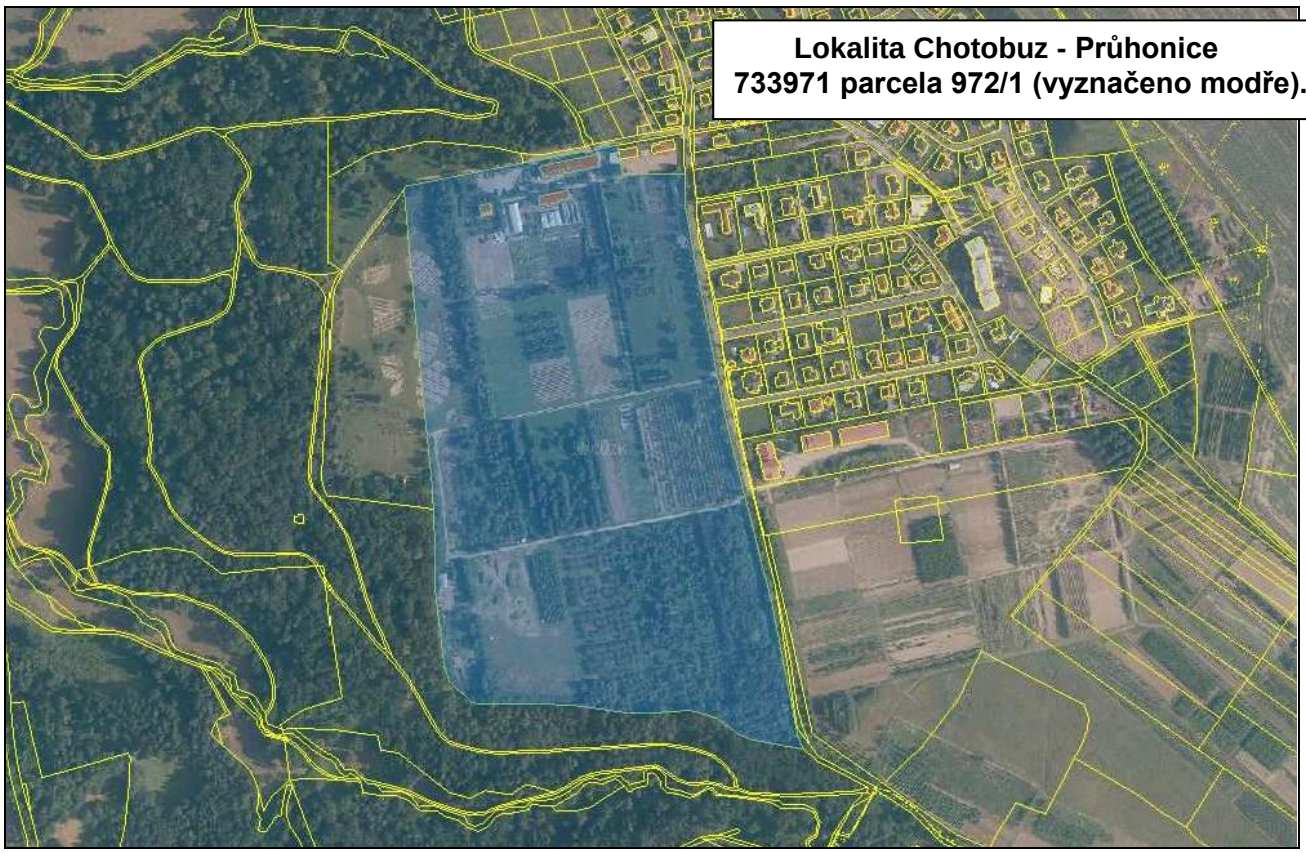

Rekapitulace výstupů projektu.

1. Ošetření 40 stromů konzervačním řezem.
2. Fotodokumentace stavu lokality.

Závěr

Předpokládáme a vlastník s tím souhlasí, že genofondový sad bude zpřístupněn k prohlídkám široké veřejnosti. V dalších letech bychom rádi vytvořili terénní informační systém zahrnující krátké popisy jednotlivých přítomných odrůd a celkovou tabuli s krátkou historií genofondové sbírky. Toto stanoviště by bylo potom součástí všech veřejně přístupných prostor v areálu v Průhonicích. Důležitou podmínkou pro širší využití těchto ploch je ale statické a zdravotní ošetření stromů.

Ošetřené stromy také obnoví vegetativní růst a stanou se opět vhodným zdrojem roubového materiálu. V současné době je u některých z nich téměř nemožné odebrat rouby díky minimálním přírůstkům letorostů.

Předpokládáme také zařazení plochy do národní evidence genofondových ploch. Souhlas vlastníka je zatím zajištěn ústním příslibem.

Od roku 2013 ošetřujeme sekci věnovanou jabloním.

Část ošetření lze provést ze země.

Většinu práce v koruně je nutno provést stromolezeckou technikou.

Ošetřené stromy ve fruticetu na Chotobuzi.

Většina stromů má přehoustlé koruny, které je nutno znovu zapěstovat

Všechny práce byly provedeny na vysokém bezpečnostním standardu.

Práce na Chotobuzi byla využita také k výcviku členů EC Meluzína RCAB.

Vynikající stará odrůda Baumanova reneta je hojně zastoupena na Chotobuzi.

V části fruticeta věnovaného hrušním již probíhají také dosadby.

Výsadby provedené správcem fruticeta v roce 2014 jsou silně poškozovány srnčí zvěří. Jejich dokonalejší zabezpečení bude předmětem našeho úsilí v příštím roce.